

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Tomáše Foltase a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobkyně: **N. M.**, zastoupena JUDr. Bedřichem Hájkem, advokátem se sídlem Boženy Němcové 70, Kadaň, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, Praha 2, v řízení o kasačních stížnostech žalobkyně a žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 29. 12. 2017, č. j. 78 Ad 49/2017 – 33,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost žalobkyně **se odmítá.**
- II.** Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 29. 12. 2017, č. j. 78 Ad 49/2017 - 33, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.
- III.** Žádný z účastníků **ne má** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti žalobkyně.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 19. 10. 2017, sp. zn. SZ/MPSV-2017/212596-916, č. j. MPSV-2017/215410-916, žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí ze dne 27. 9. 2017, č. j. 176838/2017/MOS, jímž Úřad práce České republiky – krajská pobočka v Ústí nad Labem, kontaktní pracoviště Most (dále jen „úřad práce“) podle zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi“), rozhodl o zvýšení doplatku na bydlení z částky 1 091 Kč na 11 962 Kč měsíčně ode dne 1. 9. 2017.

II.

[2] Žalobkyně podala proti výše uvedenému rozhodnutí žalobu ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem. Rozsudkem ze dne 29. 12. 2017, č. j. 78 Ad 49/2017 – 33, krajský soud rozhodl

o podané žalobě tak, že zrušil jak rozhodnutí žalovaného, tak jemu předcházející rozhodnutí úřadu práce a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[3] Krajský soud konstatoval, že žalobkyně své námitky směřovala toliko k částečně nepřiznaným úhradám za elektřinu a plyn, soud se proto nezabýval posuzováním celé výše dané dávky v hmotné nouzi, ale toliko její nepřiznanou částí. K námitce, podle níž vzorce používané žalovaným neuvádějí konkrétní individualizované hodnoty, z nichž jmenovaný při výpočtu nezbytné spotřeby energií vycházel, krajský soud odkázal na rozsudek ze dne 27. 10. 2016, č. j. 75 Ad 14/2015 – 33. Z citovaného rozsudku vyplývá, že ve správním rozhodnutí se není možné spokojit toliko s uvedením přiznané částky doplatku na bydlení, aniž by z něj současně vyplývalo, jakou metodikou k ní správní orgány dospěly a z jakých vstupních dat vycházely. Úřad práce tento názor nerespektoval, žalovaný tento nedostatek úřadu práce vytknul, a využil oprávnění podle § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu a závěry prvostupňového orgánu týkající se výše přiznaných částek za započtené výše energií rozšířil o principy, jimiž se jejich výpočet řídí. Přesto je jeho odůvodnění nedostatečné, neboť v něm pro změnu zcela absentují konkrétní data, jež byla následně do uvedených matematických vzorců dosazována. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí není patrné např. to, kolik činí průměrná spotřeba elektřiny v sazbě D02d, v jakém rozmezí se pohybují ceny za distribuci a dodávku elektřiny a plynu jednotlivých dodavatelů. Krajský soud tedy žalovanému vytknul nedostatky důvodů rozhodnutí, neboť z odůvodnění není patrné, jakými podklady se při výpočtu nezbytné spotřeby energie řídil.

[4] Jedním z nemnoha vstupních údajů, které žalovaný konkretizoval, byla průměrná nezbytná spotřeba energie domácnosti na vaření v hodnotě 600 kWh/rok, resp. 0,6 MWh/rok, kdy uvedenou informaci měl získat od nevládní environmentální organizace Hnutí DUHA. Krajský soud souhlasil s výhradami žalobkyně, že takovýto zdroj je pro účely výpočtu doplatku na bydlení, resp. odůvodněných nákladů na bydlení nerelevantním. Organizace Hnutí DUHA, ani jiné obdobné spolky zabývající se životním prostředím, postavením orgánu veřejné moci nedisponují, na rozdíl např. od Energetického regulačního úřadu, jenž odhad spotřeby energií v českých domácnostech posuzuje rovněž. Uvedený odhad by měl rovněž osvětlit, jakým způsobem je průměrování spotřeby energie na vaření koncipováno. Za daného stavu není proto nejen zřejmé, z jakého důvodu vzal žalovaný údaj týkající se roční spotřeby energie na vaření ve výši 600 kWh/rok za relevantní pro odůvodnění svého rozhodnutí, ale především nemají takto jím předkládané informace ani oporu ve spisu, a to např. v podobě vyjádření spolku či jiné obdobné listiny.

[5] Krajský soud pouze zčásti souhlasil s názorem žalobkyně o nutnosti rozlišování typu užívaného vařiče s ohledem na použité energie k vaření a pečení. Pakliže správní orgány ve svých výpočtech rozlišují rozdělení způsobů využití energie do 4 skupin (svícení + jiné elektrické spotřebiče, vytápění, ohřev teplé užitkové vody a vaření), přičemž současně provádějí výpočty prokazatelné nezbytné spotřeby energií zvlášť pro elektřinu a zvlášť pro plyn (popřípadě i jiných druhů paliv), je na místě jako jeden ze vstupních údajů rovněž zjišťovat, jakým typem vařiče žadatel o dávku doplatku na bydlení disponuje. Je totiž nepochybné, že průměrná spotřeba domácnosti užívající elektrický vařič nemůže již ze své podstaty přesně odpovídat spotřebě domácnosti využívající pro vaření plynu. Odpověď na tyto otázky by měly dát opětovně relevantní statistické údaje Energetického regulačního úřadu, potažmo obdobného orgánu státní správy, které si však žalovaný ani úřad práce nevyžádali.

[6] Zcela zásadním pochybením krajský soud shledal odůvodnění provedeného výpočtu prokazatelné nezbytné spotřeby energií v domácnosti žalobkyně. Žalobkyně správním orgánům předně vyčítala, že při stanovení výše odůvodněných nákladů za energie nezohlednily velikost jejího bytu a počet společně posuzovaných osob. Krajský soud uvedl, že již samotný § 34 písm. c)

pokračování

zákona o pomoci v hmotné nouzi předpokládá posouzení hlediska velikosti bytu, na který musí vzít orgány pomoci v hmotné nouzi při výpočtu zřetel z úřední povinnosti. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí není zcela zřejmé, zda žalovaný, potažmo úřad práce, k hledisku velikosti bytu při stanovení výše úhrady prokazatelné nezbytné spotřeby energií skutečně přihlédl. V tabulce „Způsoby výpočtu nezbytné energie“ na č. l. 6 napadeného rozhodnutí sice žalovaný rozlišil již dříve zmiňované způsoby využití energie do 4 skupin na svícení + jiné elektrické spotřebiče, vytápění, ohřev teplé užitkové vody a vaření, konkrétně u první a čtvrté zmiňované skupiny nicméně výslovně konstatoval, že spotřebu energie je třeba stanovit paušálně bez ohledu na počet osob či velikost bytu. Naproti tomu v případě vytápění měl podle tabulky za to, že je třeba zohlednit i podlahovou plochu bytu, obdobně pak u ohřevu teplé užitkové vody průměrnou spotřebu na jednu osobu. Tyto dvě skupiny využití energií ale v daném případě nebyly předmětem výpočtu, jelikož žalobkyně disponuje dálkovým vytápěním i ohřevem vody. Nezahrnutí velikosti bytu do vzorců při stanovení energie na svícení, spotřeby jiných elektrických spotřebičů a vaření tedy na první pohled značí rozpor se zákonem. Je nicméně možné, že takovýto postup užil žalovaný až s ohledem na specifickou situaci žalobkyně. Zatímco je totiž nepochybné, že pokud by jmenovaná používala k vytápění bytu elektřiny či plynu, bylo by třeba počítat i s jeho podlahovou plochou, v případě vaření nehraje velikost bytu žádnou roli. Obdobně u svícení a spotřeby jiných spotřebičů je sice možné v obecné rovině souhlasit s žalobkyní, že více místností = více zásuvek, žárovek a potenciálně i více elektrických zařízení, na druhou stranu je ale jejich spotřeba v zásadě zanedbatelná oproti spotřebě „hlavních“ spotřebičů, kterými jsou zejména lednice, pračka, případně ještě televize a myčka. I zde pak platí, že tato zařízení jsou v domácnosti zpravidla jen jedna bez ohledu na rozměry bytu. Soud si tedy dokáže představit, že by v případech obdobných situaci žalobkyně, kde není spotřeba energií vázána na vytápění bytu a/nebo ohřev teplé užitkové vody, nebylo v souladu se smyslem § 34 písm. c) zákona o pomoci v hmotné nouzi, aby správní orgány zohledňovaly při svých výpočtech i velikost bytové jednotky, byť to předpis v obecné rovině výslovně stanoví. Takovýto postup by bylo nicméně třeba v odůvodnění správního rozhodnutí podrobně odůvodnit – což však žalovaný v právě projednávané věci neučinil. Tím se dopustil další vady řízení spočívající v nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů rozhodnutí.

[7] Ve vztahu ke spotřebě na vaření a svícení + jiných elektrických spotřebičů se soud zabýval namítaným aspektem počtu osob v domácnosti. Zákon o pomoci v hmotné nouzi uvedené hledisko v § 34 písm. c) na rozdíl od velikosti bytu nezmiňuje, nelze proto správním orgánům vyčítat, že jej do svých výpočtů nezahrnuly. Protože však soud souhlasil s tezí žalobkyně, že více osob koreluje s vyššími náklady na spotřebu elektrické energie a plynu a sám žalovaný u zde nepočítané složky ohřevu teplé užitkové vody údaj o počtu osob nad rámec zákona zmiňuje, žalovaný by případně rozdíl v přístupu při výpočtu jednotlivých druhů spotřeby měl rádně odůvodnit.

[8] Složitost výpočtu úhrady prokazatelné nezbytné spotřeby energií nezbavuje žalovaného povinností vyhodnocovat každou žádost o dávku doplatku na bydlení individuálně, s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem. Za této situace se jeví jako značně neobvyklé, že součástí výpočtu podle přílohy „VÝPOČET ENERGIÍ“ na č. l. 42 správního spisu je výše průměrné spotřeby elektřiny v sazbě D02d stanovená pro celou Českou republiku. S ohledem na logiku i zákonné znění § 34 písm. c) zákona o pomoci v hmotné nouzi je totiž zřejmé, že se průměrná spotřeba v jednotlivých druzích obydlí i regionech musí do jisté míry odlišovat, což je třeba při výpočtu zohlednit. Ještě o to více je pak nutno přihlížet k hledisku úhrady dodávky a spotřeby energií vázané na konkrétní oblast České republiky či i pouze její část, a to podle sdělení příslušných dodavatelů těchto energií. Posouzení tohoto aspektu opět není z odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaného patrné.

[9] Krajský soud se na závěr pozastavil nad namítanou paušalizací odůvodněných nákladů na elektřinu a plyn. V důsledku notoriety týkající se neustálého kolísání vývoje cen energií v průběhu jednotlivých let je na žalovaném, aby zdůvodnil, na základě jakých skutečností může úhrada za elektřinu a plyn v dané lokalitě činit stále shodnou částku v roce 2015 i 2017, a to dokonce i na úrovni haléřů. V opačném případě by jeho postup podporoval podezření, že nezbytnou spotřebu skutečně paušalizuje, což by ale vzhledem k nutnosti individuálního posuzování předpokládaného zákonem o pomoci v hmotné nouzi bylo nepřijatelné. Není přitom možné, aby se správní orgány odvolávaly toliko na fungování určité programové aplikace (OK Nouze), byť jim interní předpisy její užívání nařizují – pakliže aplikace stanovuje stále stejné částky bez ohledu na vývoj v čase či snad dokonce lokalitu, značí to buď její nesprávné používání, nebo v krajním případě přímo chybné programové nastavení, které v takovéto podobě nelze s ohledem na principy sociálního zabezpečení akceptovat. Ze všech výše uvedených důvodů krajský soud zrušil napadené rozhodnutí i rozhodnutí úřadu práce.

III.

[10] Proti rozsudku krajského soudu podali kasační stížnost žalobkyně i žalovaný.

[11] Žalobkyně v kasační stížnosti namítala, že krajský soud opomenul část žaloby, v níž namítala nesprávnou výši odůvodněných nákladů na bydlení ve vztahu k zálohám na dodávku vody. Žalobkyně dále nesouhlasila se subsumpcí záloh na elektřinu a plyn pod § 34 písm. c) zákona o pomoci v hmotné nouzi.

[12] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) svou kasační stížnost odůvodnil tím, že při postupu podle zákona o pomoci v hmotné nouzi jsou v odůvodněných nákladech na bydlení zohledňovány zálohy na energie ve výši v místě obvyklé. Orgány pomoci v hmotné nouzi jsou povinny v řízení o dávkách používat aplikační program automatizovaného zpracování údajů hmotné nouze (dále jen „aplikační program“) podle § 52 odst. 3 uvedeného zákona, účinného od 1. 1. 2007. Došlo k liberalizaci trhu s elektrickou energií, proto byl nastaven nově (oproti roku 2006) mechanismus výpočtu nákladů na energie. Žadatel o dávku na tiskopise „Informace o užívaném bytu (obývaném prostoru)“ uvádí adresu a plochu bytu, druh a účel užívání energií, identifikační údaje distributorů, v případě elektrické energie druh sazby a počet jističů (fází). Na základě těchto informací se spočítá měsíční spotřeba energie (na vytápění, na svícení a malé domácí spotřebiče, pro ohřev vody, na vaření). Vypočtené spotřeby jsou rozpočítány podle jednotlivých druhů energií uvedených v tiskopise. Na základě zadaného jsou zjištěny platné ceníkové ceny za distribuci a dodávku a z vypočtených hodnot spotřeby se vypočtou teoretické náklady na elektřinu a plyn. Jako výše úhrady za prokazatelnou nezbytnou spotřebu energií se použijí žadatelem uvedené skutečné náklady za úhradu spotřeby, avšak maximálně do výše vypočtených teoretických nákladů.

[13] Ke stanovení výše záloh na spotřebu energií v částce v místě obvyklé je použit složitý algoritmus, a to za účelem co nejpřesnějšího stanovení výše v místě obvyklé, se zohledněním mnohých veličin tuto výši ovlivňujících. Stěžovatel se nedomnívá, že by bylo v souladu se zákonem, aby odůvodnění rozhodnutí vydávaná ve věci dávek pomoci v hmotné nouzi obsahovala detailní informace o výpočtu záloh na spotřebu energií v částce v místě obvyklé, neboť by se mohlo stát nepřezkoumatelné z důvodu nesrozumitelnosti. Dávka doplatku na bydlení vypomáhá potřebným osobám, nejedná se o dávku, která by zabezpečovala (ve spojení s dávkou státní sociální podpory příspěvku na bydlení, případně sama o sobě) úhradu veškerých nákladů na bydlení osoby (osob společně posuzovaných). Jednotlivé položky odůvodněných nákladů na bydlení jsou ohraničeny výši v místě obvyklou ve srovnání s dávkou příspěvek na bydlení, jejíž možná výše je, zjednodušeně řečeno, ohraničena normativními náklady

pokračování

na bydlení. Výše těchto nákladů je stanovena s ohledem na počet obyvatel v obci a počet osob v rodině. Stanovení výše v místě obvyklé není u energií jednoduchou záležitostí, proto její výpočet provádí algoritmus zavedený v aplikačním programu. Zákodárce při zavedení aplikačního programu měl v úmyslu zabezpečit zákonný postup orgánů pomoci v hmotné nouzi při vyhodnocování nároku a výše dávek.

[14] Krajský soud na s. 4 napadeného rozsudku vycházel z ustanovení § 34 písm. a) až c) zákona o pomoci v hmotné nouzi, které již nebylo platné. Toto ustanovení bylo s účinností od 1. 6. 2017 změněno zákonem č. 98/2017 Sb., přičemž stěžovatel postupoval podle § 34 ve znění účinném od 1. 6. 2017.

[15] K argumentaci krajského soudu na s. 7 napadeného rozsudku stěžovatel konstatoval, že v napadeném rozhodnutí neuvádí, že by shledal pochybení úřadu práce spočívající v odkazu na přílohu „Výpočet energií“. Tedy nemohl ani takové pochybení napravit. Základní principy stanovení nezbytných nákladů na energie byly součástí odůvodnění rozhodnutí úřadu práce.

[16] Stěžovatel je názoru, že splnil požadavky rozsudku krajského soudu ze dne 27. 10. 2016, č. j. 75 Ad 14/2015 – 33, kladené na odůvodnění rozhodnutí o dávce doplatku na bydlení. Správní rozhodnutí bylo vydáno v souladu s § 68 správního řádu a důkazní řízení bylo provedeno v rozsahu postačujícím pro rozhodnutí ve věci. Stěžovatel v odůvodnění shrnul všechny zjištěné skutečnosti a uvedl podklady pro jeho vydání, rovněž se vypořádal s námitkami stěžovatelky. Informace, kolik činí průměrná spotřeba elektřiny v sazbě D02d, v jakém rozmezí se pohybují platné ceníkové ceny za distribuci a dodávku elektřiny a plynu jednotlivých dodavatelů, včetně s tím spojených nákladů, nejsou nezbytnou součástí odůvodnění tohoto rozhodnutí. Stěžovateli nejsou známa vstupní data, např. kolik činí průměrná spotřeba elektřiny v sazbě D02d, která poskytuje Energetický regulační úřad přímo společnosti OK systém, a. s. a jsou zahrnuta do aplikačního programu. Stěžovatel není oprávněn tato data přezkoumávat. Vyžadování uvedených dat přímo stěžovatelem by mohlo v důsledku vést k neúměrnému prodlužování správního řízení a následnému pozdnímu vyplácení dávek. To by mohlo vést k dalšímu zadlužování osob v hmotné nouzi, případě k jejich ohrožení bezdomovectvím.

[17] Stěžovatel nesouhlasil se závěrem krajského soudu, že není patrné, jakými podklady se řídil při výpočtu nezbytné spotřeby. Naopak v odůvodnění rozhodnutí jsou uvedeny konkrétní podklady, kterými se řídil, a to velikost bytu, účel užití jednotlivých energií, distributor elektřiny i plynu, sazba a jistič týkající se elektřiny. Z dalších podkladů stěžovatel nevycházel, ty jsou součástí složitějšího algoritmu zavedeného v aplikačním programu. Stěžovatel nesouhlasí ani s výtkou proti užití vstupních dat od organizace Hnutí DUHA. Součástí odůvodnění rozhodnutí by neměl být údaj o průměrování spotřeby energie na vaření. Detaily požadované krajským soudem nejsou srovnatelné s údaji, které jsou podle § 50 zákona o pomoci v hmotné nouzi rozhodnými údaji pro nárok na dávku.

[18] Stěžovatel měl při rozhodování o stanovení výše nákladů na elektřinu a plyn ve výši v místě obvyklé k dispozici následující podklady založené ve spisové dokumentaci: Informace o užívaném bytu doložené žalobkyní, ze kterých je zřejmé, že se jedná o byt velikosti 59 m², žalobkyně užívá k vaření zemní plyn, vytápění a ohřev teplé vody jsou ze 100 % realizovány dálkově. Sdělení pronajímatele bytu ze dne 15. 2. 2015, že byt je osazen jedním jističem o síle 16 A, sazba elektřiny je D02d, distributor elektřiny je ČEZ Distribuce a. s. a distributor plynu je RWE Energie a. s. Předpis pravidelných měsíčních plateb nájemného a služeb, ze kterého je zřejmé, že výše skutečných záloh na elektřinu činila 900 Kč a na plyn 200 Kč.

[19] Stěžovatel dále porovnal výši skutečné zálohy na elektřinu a plyn s výši nákladů na elektřinu a plyn, která je v místě obvyklá. Vzhledem k tomu, že výpočet úhrady prokazatelné nezbytné spotřeby energií je velmi složitým postupem, slouží pro určení částky aplikační program OK Nouze. V daném případě byly aplikací, kterou jsou správní orgány povinny používat, vyčísleny odůvodněné náklady na plyn ve výši 179,42 Kč a na elektřinu ve výši 675,12 Kč.

[20] Stěžovatel nesouhlasil s názorem krajského soudu na s. 8 napadeného rozsudku ohledně nerelevantnosti zdroje (údaje od Hnutí Duha) pro účely výpočtu doplatku na bydlení. Jedná se o principy dané metodikou a stěžovateli nepřísluší tyto principy hodnotit. Proto není ani relevantní, aby vyjádření spolku či obdobné listiny byly součástí spisové dokumentace.

[21] Stěžovatel dále nesouhlasil s názorem krajského soudu na téže straně napadeného rozsudku k rozlišování typu užívaného vařiče, a má za to, že postupoval v souladu s podkladovou dokumentací, když označil jako energii využívanou k vaření zemní plyn a tuto skutečnost uvedl v odůvodnění napadeného rozhodnutí včetně principu výpočtu výše úhrady za prokazatelnou nezbytnou spotřebu plynu v případě, kdy osoba užívá k vaření plyn. Pokud žalobkyně využívala k vaření jiný druh energie, pak měla tuto skutečnost uvést v „Informacích o užívaném bytu“.

[22] Stěžovatel nesouhlasil s názorem krajského soudu, že z odůvodnění rozhodnutí není zcela zřejmé, zda stěžovatel přihlédl k hledisku velikosti bytu při stanovení výše úhrady prokazatelně nezbytné spotřeby energií. V odůvodnění rozhodnutí stěžovatele je na str. 6 a 7 uvedeno, že se k velikosti bytu přihlíží pouze v případě, kdy jsou elektřina nebo plyn využívány k vytápění bytu. V případě využití energií pouze k vaření, svícení a spotřebě jinými elektrickými spotřebiči, jako je tomu v případě stěžovatelky, se k velikosti bytu nepřihlíží. Jedná se o principy stanovení výpočtu výše úhrady za prokazatelnou nezbytnou spotřebu energií, které byly vypracovány za účelem stanovení metodiky a algoritmu výpočtu nezbytných nákladů za spotřebovanou energii. Stěžovatel není oprávněn hodnotit správnost či způsob stanovení těchto principů, je povinen je respektovat, proto je v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl jako fakt a dále je již nehodnotil. Stejnou argumentaci stěžovatel uvádí ve vztahu k odůvodnění způsobu stanovení nákladů na elektřinu a plyn ve výši, která je v místě obvyklá ve vztahu k počtu osob v domácnosti. Na s. 6 a 7 napadeného rozhodnutí je uvedeno, že k počtu osob v domácnosti se přihlíží pouze v případě, kdy jsou elektřina nebo plyn využívány k ohřevu teplé vody.

[23] Požadavek krajského soudu, aby byl odůvodněn rozdíl v přístupu při výpočtu jednotlivých druhů spotřeby, považuje stěžovatel za výklad přesahující naplnění díkce § 68 odst. 3 správního řádu. V řízení o dávkách pomoci v hmotné nouzi jsou zohledňovány mnohé vstupní informace, a pokud by u každé měl orgán pomoci v hmotné nouzi předpokládat, že pouhé konstatování faktu nepostačuje, je nutné jej detailně vysvětlit, nebylo by možné rozhodovat o těchto dávkách v zákonem stanovených lhůtách, unikál by význam těchto dávek, a to zabezpečení základních životních podmínek osob v aktuálním čase.

[24] Stěžovatel nesouhlasil ani se závěry krajského soudu uvedenými na s. 9 napadeného rozsudku a má za to, že naplnil povinnost odůvodnit způsob stanovení nákladů na elektřinu a plyn ve výši, která je v místě obvyklá ve vztahu k místu bydliště. Stěžovatel nedisponuje konkrétními vstupními daty sdělovanými Energetickým regulačním úřadem přímo společností OK systém a. s., která je tvůrcem aplikačního programu. Krajskému soudu se může jevit jako neobvyklé, že výše průměrné spotřeby elektřiny v sazbě D02d je stanovena pro celou Českou republiku, ale takto byl výpočet nastaven metodikou pro výpočet nezbytných nákladů za spotřebovanou energii a stěžovateli nezbývá nic jiného, než ho respektovat, nemá kompetenci jej hodnotit.

pokračování

[25] Stěžovatel má za to, že není v jeho možnostech odůvodnit důvody, pro které programová aplikace podle krajského soudu nezohledňuje vývoj cen energií a generuje stále stejné částky. Stěžovatel nekontroluje aktualizaci vyhodnocování výše záloh na spotřebu energií v částce v místě obvyklé.

[26] Stěžovatel považuje rozsudek za šikanózní výklad práva. Podle názoru stěžovatele napadený rozsudek požaduje vyhotovení odůvodnění rozhodnutí v takovém rozsahu, který by vedl k nepřehlednosti, nesrozumitelnosti a možné nepřezkoumatelnosti rozhodnutí, navíc stěžovatel nedisponuje podrobnými informacemi o výpočtu odůvodněných nákladů na dodávku elektřiny a plynu (výše v místě obvyklá) pro každou konkrétní domácnost, do které je vyplácen doplatek na bydlení. Stěžovatel není schopen takové požadavky řádně vypořádat.

[27] Stěžovatel dále poukázal na skutečnost, že krajský soud zcela pominul námitku stěžovatelky vůči stanovení nezbytné spotřeby vodného a stočného, se kterou se vůbec nevypořádal. Na základě výše uvedeného navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

IV.

[28] Žalobkyně ve vyjádření ke kasační stížnosti stěžovatele uvedla, že základem právního problému je záměr stěžovatele regulovat odůvodněné náklady bydlení na korunu přesně. Tato snaha podmiňuje příliš složité a náročné výpočty, které stěžovatel nezvládl vysvětlit. Skutečnost, že složité vzorce generují po více let na halěr shodné konstanty, je dokladem toho, že ve výpočtové aplikaci je blíže neurčený problém. Podle názoru žalobkyně je v souladu se správním uvážením stěžovatele, při stanovení odůvodněných nákladů na bydlení, pouze takový přístup, který znamená korekci při překročení odůvodněných nákladů bydlení o řád, nikoli o korunu. Je diskriminační požadovat, aby osoby v hmotné nouzi měly shodnou nebo dokonce nižší spotřebu energií jako osoby mimo hmotnou nouzi, které tráví významnou část dne mimo prostory obydli. Žalobkyně proto navrhla, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

V.

[29] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval kasační stížností, kterou podala žalobkyně.

[30] Podle § 104 odst. 2 s. ř. s. platí, že *kasační stížnost, která směřuje jen proti výroku o nákladech řízení nebo proti důvodům rozhodnutí soudu, je nepřijatelná*. Nejvyšší správní soud vykládá toto ustanovení tak, že *kasační stížnost podaná účastníkem, který byl v řízení před krajským soudem procesně úspěšný a který nenamítá, že krajský soud měl výrokem ve věci rozhodnout jinak, je podle § 104 odst. 2 s. ř. s. nepřijatelná*. (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 5 Afs 91/2012 – 41, publ. pod č. 3321/2016 Sb. NSS).

[31] Krajský soud napadeným rozsudkem vyhověl žalobě žalobkyně tím, že zrušil napadené rozhodnutí stěžovatele (včetně prvostupňového rozhodnutí), a věc vrátil správním orgánům k dalšímu řízení. Žalobkyně tedy byla v řízení před krajským soudem procesně úspěšná a kasační stížnost, kterou se domáhá zrušení napadeného rozsudku, je tak podle § 104 odst. 2 s. ř. s. nepřijatelná.

[32] Nejvyšší správní soud proto s poukazem na výše uvedené kasační stížnost žalobkyně podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 120 s. ř. s. odmítl, jelikož byla podána procesně úspěšným účastníkem řízení a směřuje pouze proti důvodům napadeného rozsudku.

[33] Nejvyšší správní soud následně posoudil kasační stížnost stěžovatele v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[34] Kasační stížnost stěžovatele je zčásti důvodná.

[35] Nejvyšší správní soud na úvod předesílá, že skutkově i právně totožnou věcí se zabýval již v rozsudku ze dne 6. 3. 2019, č. j. 6 Ads 40/2018 - 42, jímž na základě obsahově shodné kasační stížnosti téhož stěžovatele zrušil rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 29. 12. 2017, č. j. 78 Ad 48/2017 - 34. V uvedené věci se žalobkyně podanou žalobou rovněž domáhala zrušení rozhodnutí stěžovatele, kterým bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí úřadu práce, jímž jí byl přiznán doplatek na bydlení ve výši 1 091 Kč měsíčně s počátkem plnění od srpna 2017, a to ze stejných důvodů jako v nyní posuzované věci. S argumentací uvedenou v citovaném rozsudku se Nejvyšší správní soud ztotožňuje, a proto ji přebírá i v tomto rozsudku.

[36] Nejvyšší správní soud se zabýval nejdříve kasačním důvodem podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tzn. nepřezkoumatelností napadeného rozsudku, a to konkrétně z důvodu opomenutí vypořádání se s námitkou žalobkyně vůči stanovení nezbytné spotřeby vodného a stočného. Nevypořádání všech skutkových či právních žalobních bodů totiž může způsobit nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku.

[37] Nejvyšší správní soud z podané žaloby ověřil, že žalobkyně jako jednu ze žalobních námitek uvedla „*Výtky vůči stanovení nezbytné spotřeby vodného a stočného*“. V této části žaloby namítala, že orgán pomoci v hmotné nouzi neuznal jako odůvodněný náklad zálohu na studenou vodu, vodné a stočné a TUV, vodné stočné v plné výši s odkazem na zákon o vodovodech a kanalizacích a prováděcí vyhlášku č. 428/2001 Sb., žalovaný omezil nezbytnou spotřebu vody na hodnotu 35m³ na osobu za rok. Žalobkyně namítala, že směrné číslo roční spotřeby vody 35m³ není průměrnou spotřebou z hlediska odůvodněných nákladů dle zákona o pomoci v hmotné nouzi, ani se nejedná o místně obvyklou spotřebu. Žalobkyně upřesnila, že nerozporuje jednotkovou cenu vodného a stočného za 1m³, které pro všechny odběratele města Mostu shodná, ale objem nezbytné spotřeby vody na osobu za rok, která je v objemu 35m³ neadekvátní podmínkám osoby v hmotné nouzi. O této žalobní námitce nacházející se na č. l. 4 žaloby není v rekapitulaci žaloby ani odůvodnění napadeného rozsudku zmínka, jedná se tak zřejmě o přehlédnutí ze strany krajského soudu.

[38] Nejvyšší správní soud v rozhodnutí rozšířeného senátu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006 - 74, publ. pod č. 1566/2008 Sb. NSS, konstatoval, že „*jakkoli nepřezkoumatelnost žalobou napadeného správního rozhodnutí je nutnou a dostatečnou podmínkou jeho zrušení krajským soudem, nezabývá to krajský soud vedle konstatování této nezákonnosti též povinností vypořádat se s (dalšími) žalobními námitkami či případně zabývat se jinými důvody nezákonnosti napadeného rozhodnutí, k nimž je povinen přihlídnout z úřední povinnosti, či jeho nicotností, a to v té míře, v jaké to obsah napadeného správního rozhodnutí umožňuje. V soudním řízení o žalobě proti rozhodnutí odvolacího orgánu se totiž může stát, že toto rozhodnutí bude ve vztahu k určitým skutkovým či právním otázkám nepřezkoumatelné, ať již pro nesrozumitelnost či pro nedostatek důvodů, avšak ve vztahu k jiným, na prvních z nich relativně nezávislým, požadavkům přezkoumatelnosti vyhoví.*“ Podle rozšířeného senátu je nutno zabývat se těmito oddělitelnými otázkami „*tehdy, má-li jejich řešení význam pro další řízení a rozhodnutí ve věci (či lze-li vzhledem k okolnostem rozumně předpokládat, že takový význam mít bude).* Pokud se však s ohledem na dosavadní výsledky řízení, povahu věci či z jiných důvodů stávají v důsledku zrušovacího rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost některé skutkové a právní otázky (a k nim směřující žalobní či stížní námitky) bezpředmětnými, není nutno se jimi zabývat; postačí toliko zdůvodnit, proč je má soud v daném řízení nadále

pokračování

za bezpředmětné.“ Nejvyšší správní soud poté ve své judikatuře opakovaně tyto závěry potvrdil, např. v rozsudku ze dne 29. 4. 2010, č. j. 9 As 3/2010 – 174, ze dne 31. 10. 2017, č. j. 3 As 88/2016 – 40, nebo ze dne 25. 2. 2016, č. j. 7 As 91/2015 – 79, v němž mimo jiné konstatoval, že zrušení správního rozhodnutí při důvodnosti jen některého ze žalobních bodů vyžaduje posouzení dalších žalobních bodů jen tehdy, má-li to význam pro další správní řízení.

[39] Vodné a stočné přitom nespadá pod úhradu prokazatelné nezbytné spotřeby energií [srov. níže citovaný § 34 písm. b) a písm. c) zákona o pomoci v hmotné nouzi], tedy nejedná se o náklad, kterého by se týkaly důvody, pro které krajský soud napadené rozhodnutí zrušil. Pro výpočet výše dávky doplatku na bydlení však má i tato složka nákladů na bydlení význam (srov. podmínky pro přiznání doplatku na bydlení ve smyslu § 33 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi).

[40] V projednávané věci krajský soud nevypořádání se s námitkou směřující do stanovení nezbytné spotřeby vodného a stočného nijak neodůvodnil. Nejvyšší správní soud tak na základě výše uvedených skutečností dospěl k závěru, že rozhodnutí krajského soudu je zatíženo vadou nepřezkoumatelnosti ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[41] Ačkoliv je v posuzovaném případě naplněn důvod pro zrušení napadeného rozsudku, zabýval se Nejvyšší správní soud zbylými kasačními námitkami. Nejvyšší správní soud předesílá, že totožnými kasačními námitkami stěžovatele se zabýval již v rozsudcích ze dne 16. 5. 2018, č. j. 1 Ads 83/2018 - 39, ze dne 17. 5. 2018, č. j. 2 Ads 99/2018 - 46, ze dne 31. 5. 2018, č. j. 1 Ads 67/2018 - 40, ze dne 14. 6. 2018, č. j. 10 Ads 44/2018 – 44, ze dne 14. 6. 2018, č. j. 10 Ads 58/2018 - 41, ze dne 14. 6. 2018, č. j. 10 Ads 52/2018 - 30, ze dne 7. 7. 2018, č. j. 9 Ads 45/2018 - 35, ze dne 18. 7. 2018, č. j. 10 Ads 53/2018 - 49, ze dne 18. 7. 2018, č. j. 10 Ads 59/2018 - 45, a ze dne 21. 6. 2018, č. j. 9 Ads 54/2018 - 45. Ze závěrů uvedených v těchto rozsudcích soud vycházel i v nyní posuzovaném případě.

[42] Nejvyšší správní soud předně k námitce užití neaktuálního znění zákona o pomoci v hmotné nouzi krajským soudem konstatuje, že tato námitka je důvodná. S účinností od 1. 6. 2017 bylo zákonem č. 98/2017 Sb. ustanovení § 34 písm. b) změněno tak, že do odůvodněných nákladů na bydlení se započítávají „b) *pravidelné úhrady za služby spojené s užíváním bytu, maximálně však do výše, která je v místě obvyklá; úhradou služeb bezprostředně spojených s užíváním bytu se rozumí úhrada za ústřední (dálkové) vytápění a za dodávku teplé vody, za úklid společných prostor v domě, za užívání výtahu, za dodávku vody z vodovodů a vodáren, za odvádění odpadních vod kanalizačními, za osvětlení společných prostor v domě, za odvoz tubého komunálního odpadu, za vybavení bytu společnou televizní a rozhlasovou anténou, popřípadě další prokazatelné a nezbytné služby související s bydlením,*“ (pozn. důraz doplněn). Uvedenou novelou do citovaného ustanovení přibyla zvýrazněná část. Pro nyní posuzované řízení bylo rozhodné citované novelizované znění, podle kterého správně postupoval i stěžovatel. Z napadeného rozsudku však nevyplývá, že by chybná citace měla jakýkoli negativní vliv na posouzení věci ze strany krajského soudu. Protože stěžovatel nespécifikoval, jaký vliv má toto pochybení na zákonnost napadeného rozsudku, soud v souladu s dispoziční zásadou správního soudnictví tuto námitku podrobněji nevypořádává (k stejné námitce srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 7. 2018, č. j. 9 Ads 45/2018 - 35). Na tomto místě je však potřebné zdůraznit, že v případě námitky týkající se vodného a stočného, tedy úhrad spadajících pod toto ustanovení, je nezbytné, aby krajský soud vycházel ze správného znění zákona, v opačném případě by mohlo dojít k nesprávnému vypořádání této námitky.

[43] Podle § 34 písm. c) zákona o pomoci v hmotné nouzi se do odůvodněných nákladů na bydlení započítává „*úhrada prokazatelné nezbytné spotřeby energií; úhradou prokazatelné nezbytné spotřeby energií se rozumí úhrada dodávky a spotřeby elektrické energie, plynu, případně výdaje na další druhy*

paliv, a to ve výši, která je v místě obvyklá; výše úhrady za prokazatelnou nezbytnou spotřebu energií se stanoví jako průměrná cena za dodávku energií pro bytovou jednotku určité velikosti podle sdělení příslušných dodavatelů těchto energií, nejvýše však ve výši skutečných úhrad; v odůvodněných případech lze navyšit takto zjištěné částky až o 10 %; za odůvodněný případ se považuje zejména dlouhodobý nepřříznivý zdražovací stav.“

[44] Podle § 52 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi „[m]inisterstvo zajišťuje pro provádění zákona na vlastní náklady aplikační program automatizovaného zpracování údajů potřebný pro rozhodování o dávkách, jejich výplatu a jejich kontrolu, včetně jeho aktualizací, a poskytuje tento program bezplatně orgánům pomoci v hmotné nouzi. Orgány pomoci v hmotné nouzi jsou povinny při řízení o dávkách, při jejich výplatě a kontrole tento program používat.“

[45] Podle § 65 písm. c) zákona o pomoci v hmotné nouzi „[o]rgány pomoci v hmotné nouzi, pověřené obecní úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností a újezdní úřady jsou povinny využívat pro řešení hmotné nouze informační systém pomoci v hmotné nouzi.“

[46] Doplatek na bydlení má sociálně slabým osobám garantovat, že jim po zaplacení nákladů na bydlení zůstane konečný příjem alespoň ve výši životního, případně existenčního minima. Tato sociální dávka představuje provedení ústavně zaručeného práva každého, kdo je v hmotné nouzi, na takovou pomoc, která je nezbytná pro zajištění základních životních podmínek. Uvedeného základního práva zaručeného v čl. 30 odst. 2 Listiny základních práv a svobod se lze domáhat pouze v mezích zákonů, které toto ustanovení provádějí (čl. 41 odst. 1 Listiny).

[47] Jak plyne z § 52 odst. 3 a § 65 písm. c) zákona o hmotné nouzi, správní orgány jsou povinny při řízení o dávkách, při jejich výplatě a kontrole používat aplikační program. K významu aplikačního programu Nejvyšší správní soud odkazuje na judikaturu citovanou v bodě 41. Stěžovatel správně poukazuje na tuto povinnost, je proto vyloučeno hledat řešení, které by eliminovalo použití softwaru. K otázce používání aplikačního programu při rozhodování správních orgánů je třeba v první řadě odkázat na rozsudky ze dne 24. 10. 2012, č. j. 3 Ads 33/2012 - 30, a ze dne 7. 5. 2014, č. j. 3 Ads 22/2013 - 30. Podle prvně zmíněného rozsudku „[t]o, že je správní orgán povinen při svém rozhodování používat aplikační program automatického zpracování údajů, pak v žádném případě nepředstavuje odpověď na otázku, jakým způsobem tento program k určení výše prokazatelné nezbytné spotřeby energií dospěl.“

[48] Nejvyšší správní soud se musí ztotožnit se stěžovatelem v tom, že krajský soud na s. 7 napadeného rozsudku uvedl skutková zjištění neodpovídající obsahu správního spisu. Krajský soud v napadeném rozsudku uvádí, že úřad práce v konkrétních podrobnostech ohledně započtené výše elektrické energie odkázal na přílohu „VÝPOČET ENERGIÍ“ založenou na č. l. 42 správního spisu. Krajský soud následně vyhodnotil tento postup za nedostatečný a rozhodnutí úřadu práce za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů rozhodnutí. Nejvyšší správní soud však z obsahu správního spisu zjistil, že rozhodnutí úřadu práce neodkazuje na přílohu „VÝPOČET ENERGIÍ“, naopak, do odůvodnění rozhodnutí správní orgán zahrnul na s. 6 principy výpočtu výše úhrady za prokazatelnou nezbytnou spotřebu energií. Není pravdou ani tvrzení, že stěžovatel následně tuto chybu úřadu práce vytkl. Pochybení krajského soudu však nemělo vliv na zákonnost napadeného rozsudku a to z následujících důvodů.

[49] Krajský soud považoval odůvodnění za nedostatečné proto, že v něm absentují konkrétní data, jež byla do matematických vzorců dosazována. Podle krajského soudu není z odůvodnění patrné, jaké data jsou považována za vstupní, např. kolik činí průměrná spotřeba energie v sazbě D02d, jež měla být sdělena ze strany Energetického regulačního úřadu, v jakém rozmezí se pohybují platné ceníkové ceny za distribuci a dodávku elektřiny a plynu jednotlivých dodavatelů, včetně s tím spojených nákladů, atd. Tato výtka již skutečně odpovídá obsahu

pokračování

napadeného rozhodnutí, a Nejvyšší správní soud k tomu dodává, že tyto údaje se v napadeném ani prvostupňovém rozhodnutí nenachází.

[50] Nejvyšší správní soud již ve své judikatuře opakovaně vyjádřil názor, že není namístě a ani není reálné požadovat po správních orgánech při výpočtu výše doplatku na bydlení, aby v odůvodnění rozhodnutí popsaly všechny matematické postupy, které zpracoval aplikační program použitý k tomuto výpočtu. Nelze však vycházet z představy, že s ohledem na složitost aplikačního programu je žadatel o dávku v hmotné nouzi povinen beze zbytku a bez jakýchkoliv pochybností akceptovat výslednou částku vygenerovanou aplikačním programem za situace, kdy nemá k dispozici informace o tom, s jakým srovnávacím vzorkem dat byl požadavek o dávku zpracován. Za tento srovnávací vzorek dat je nutno považovat v dané věci údaje, kolik činí průměrná spotřeba elektřiny v sazbě D02d za určité období, z jaké průměrné ceny elektřiny a plynu za určité období se vycházelo, a (v obecné poloze) jakým způsobem byly tyto ceny spočteny. Žadatel o dávku musí mít možnost si na základě odůvodnění rozhodnutí učinit představu o průměrné ceně a průměrné spotřebě energií v určitém čase a místě. Současně by měl být ze strany správního orgánu informován o tom, za jaké období je průměrná cena a průměrná spotřeba počítána a v rámci jak velkého regionu. Jinými slovy, uvedený žadatel by měl být natolik informován, aby svou skutečnou spotřebu energií a náklady na ně mohl srovnat s uváděnými obecnými údaji.

[51] Stěžovatel v napadeném rozhodnutí uvedl, že „výpočet je vymezen ve spolupráci s Energetickým regulačním úřadem s ohledem na skutečnosti, na co se používá energie, na ceník dodavatele energie a na průměrnou spotřebu energie v ČR za minulý rok. Pro uvedený účel v systému pomoci v hmotné nouzi je používána cena energie, která je stanovována Energetickým regulačním úřadem jako cena energie poslední instance (jde o státem stanovenou cenu), a to s ohledem na nepřehlednost v systému cen jednotlivých dodavatelů energie a plynu.“ V napadeném rozhodnutí se však nenachází informace ve smyslu výše uvedených požadavků plynoucích z judikatury Nejvyšší správního soudu a v dané věci je tak zatím nevysvětleno, proč odůvodněné náklady na elektřinu v částce 675,12 Kč a plyn v částce 179,42 Kč jsou zcela stejné, jako tyto náklady ve věci řešené krajským soudem v rozsudku z 27. 10. 2016, č. j. 75 Ad 14/2015 - 33, byť šlo o rozdílná časová období (roky 2017 a 2015). Totožnost těchto částek vzbuzuje pochybnosti, neboť právě v důsledku používání aplikačního programu, který při svém výpočtu bere v úvahu řadu proměnných faktorů, lze u odlišných žadatelů očekávat odlišné výsledky. Pokud by tomu tak nebylo, vyvstávala by otázka, proč by vůbec bylo potřebné použít aplikační program k výpočtu odůvodněných nákladů na elektřinu a plyn. Nejvyšší správní soud proto neshledal důvodnou kasační námitku, že stěžovatel odůvodnil způsob stanovení výše doplatku na bydlení v části týkající se výše zálohy na spotřebu energií náležitě.

[52] Dále rovněž nelze souhlasit s námitkou stěžovatele, že nemá přístup k údajům o průměrné spotřebě elektřiny v sazbě D02d za určité období, a že tato data poskytuje Energetický regulační úřad přímo společnosti OK systém, a. s., tvůrci a správci aplikačního programu. Je na stěžovateli, aby si zajistil informace o těchto obecných údajích buď od uvedené společnosti, nebo přímo od Energetického regulačního úřadu, a to vždy za rozhodné období (není tak potřeba činit ke každé žádosti o dávku pomoci v hmotné nouzi). Nejvyšší správní soud vyhodnotil jako správný závěr krajského soudu, že pokud tyto údaje nejsou v rozhodnutí o dávce nedoplatku na bydlení obsaženy, pak nelze učinit závěr, že by v odůvodnění rozhodnutí byly důvody výroku rozhodnutí a podklady pro jeho vydání v souladu s § 68 odst. 3 správního řádu. S ohledem na uvedené závěry se Nejvyšší správní soud ztotožnil se závěrem krajského soudu, že rozhodnutí stěžovatele bylo nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

[53] Co se týče údaje spolku Hnutí DUHA o roční spotřebě energie na vaření ve výši 600 kWh/rok, nelze akceptovat poukaz stěžovatele na principy dané metodikou.

Pokud stěžovatel uvedl v rámci výpočtu tento údaj o spotřebě elektrické energie na vaření, je nutno jej odůvodnit a Nejvyšší správní soud souhlasí s názorem krajského soudu, že z rozhodnutí stěžovatele není zřejmé, proč tento údaj, který navíc nebyl nijak osvědčen, má být považován za relevantní. Uvedený skutkový závěr nemá oporu ve správním spisu, v této části je proto správný i závěr krajského soudu, že je dána i vada řízení podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

[54] K námitce týkající se rozlišování typu vařiče krajský soud konstatoval, že je na místě jako jeden ze vstupních údajů rovněž zjišťovat, jakým typem vařiče žadatel o dávku disponuje. Krajský soud poukázal na to, že pokud stěžovatel rozlišuje způsob využití energie na čtyři kategorie (včetně vaření) a v návaznosti na to provádí výpočty zvlášť pro elektřinu a zvlášť pro plyn, průměrná spotřeba domácnosti užívající elektrický vařič nemůže přesně odpovídat spotřebě domácnosti využívající pro vaření plyn. K tomu Nejvyšší správní soud dodává, že stěžovatel, tak jak tvrdí v kasační stížnosti, v souladu s podkladovou dokumentací označil za energii využívanou k vaření zemní plyn. V samotném označení typu využívané energie pro vaření pochybení neshledává. Není však zřejmé, proč je paušálně stanovena spotřeba tepla pro vaření jako konstanta, jak při použití plynu tak elektřiny.

[55] K námitce týkající se stanovení nákladů na elektřinu a plyn ve vztahu k velikosti užívaného bytu, Nejvyšší správní soud uvádí následující. Krajský soud správně poukázal na to, že k velikosti bytu se přihlíží z důvodu, že to předpokládá § 34 písm. c) zákona o pomoci v hmotné nouzi. Z tohoto ustanovení plyne, že výše úhrady za prokazatelnou nezbytnou spotřebu energií (úhrada dodávky a spotřeby elektrické energie, plynu, případně výdaje na další druhy paliv) se stanoví jako průměrná cena za dodávku energií pro bytovou jednotku určité velikosti, nejvýše však ve výši skutečných úhrad. Úhrada za ústřední (dálkové) vytápění a za dodávku teplé vody naopak spadá pod úhradu služeb bezprostředně spojených s užíváním bytu ve smyslu § 34 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi. Z tabulky na s. 8 napadeného rozhodnutí vyplývá, že v případě žalobkyně jsou vytápění i ohřev vody dálkové, stěžovatel tedy počítal pouze nezbytnou spotřebu pro svícení a vaření. Stěžovatel u první kategorie v tabulce (svícení a spotřeba jinými elektrickými spotřebiči) konstatoval, že výsledná výše spotřeby energie se stanoví jako paušální částka bez ohledu na počet osob a velikost bytu. Rovněž u čtvrté kategorie v tabulce (vaření) konstatoval, že spotřeba energie se stanoví paušální částkou bez ohledu na počet osob. Stěžovatel v kasační stížnosti tvrdí, že se jedná o principy, které byly vypracovány za účelem stanovení metodiky a algoritmu výpočtu nezbytných nákladů, a stěžovatel není oprávněn tyto hodnotit. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se závěry krajského soudu, že rozhodnutí stěžovatele postrádá odůvodnění, proč nebyla při spotřebě elektřiny vzata v úvahu velikost bytu, byť s tímto parametrem počítá § 34 písm. c) zákona o pomoci v hmotné nouzi. Stěžovatel nevysvětlil, proč v zmíněných položkách nebyl uvedený parametr vzat v úvahu a toto vysvětlení (odůvodnění) nelze nahradit úvahou soudu, ačkoliv krajský soud naznačil možné vysvětlení důvodů pro postup stěžovatele.

[56] Nejvyšší správní soud souhlasí také se závěrem krajského soudu, že by měl stěžovatel odůvodnit, proč k počtu osob v domácnosti přihlíží pouze, pokud je elektřina nebo plyn využívána k ohřevu teplé vody, ačkoliv zákon tento požadavek na rozdíl od velikosti bytu nezmiňuje. Je proto správný závěr krajského soudu, že uvedený nedostatek důvodů je vadou řízení podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[57] Ze shora uvedeného plyne, že Nejvyšší správní soud nepovažoval námitky stěžovatele (formulované vedle poukazu na pomínutí jednoho žalobního bodu) za opodstatněné. Jelikož se však krajský soud v předcházejícím řízení nevypořádal se všemi v žalobě uplatněnými námitkami, zatížil svůj rozsudek vadou ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Nejvyšší správní

pokračování

soud proto podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[58] Krajský soud je v novém rozhodnutí povinen vyjádřit se i k důvodnosti výše uvedené opominuté žalobní námitky, aby v případě stejného výroku správní orgán mohl v novém řízení zohlednit či napravit veškeré případné nedostatky. V tomto dalším řízení je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí (§ 110 odst. 4 s. ř. s.) a rozhodne v něm rovněž podle § 110 odst. 3 s. ř. s. o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti žalovaného.

[59] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti žalobkyně vyplývá z § 60 odst. 3 a § 120 s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu řízení, byla - li kasační stížnost odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. března 2019

Mgr. David Hipšr
předseda senátu